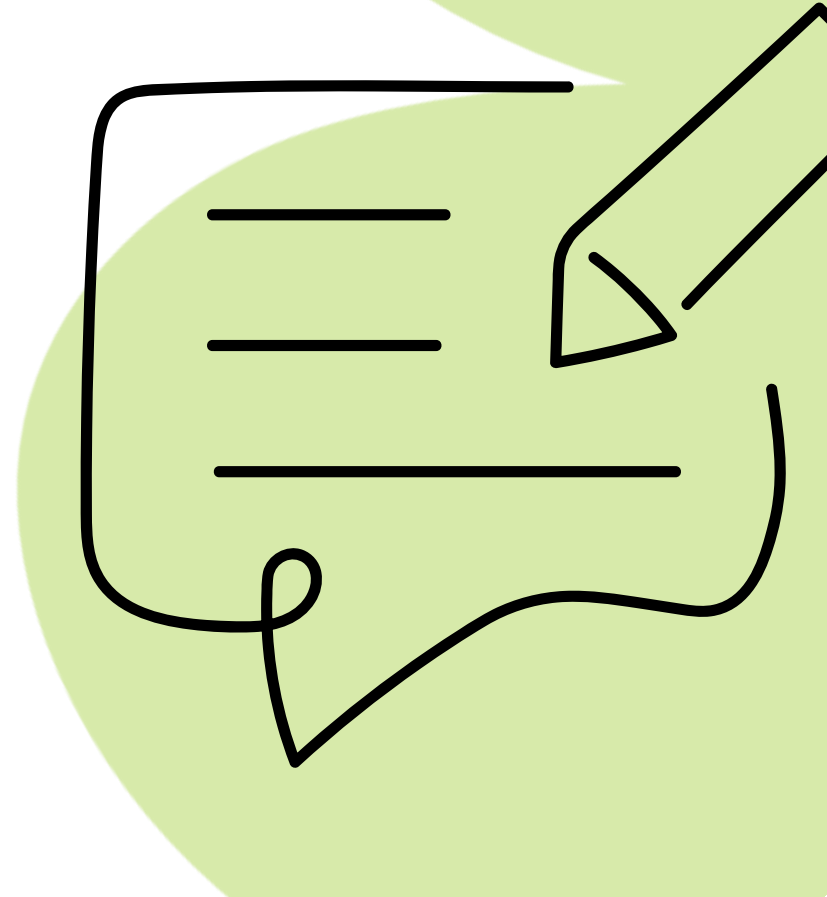

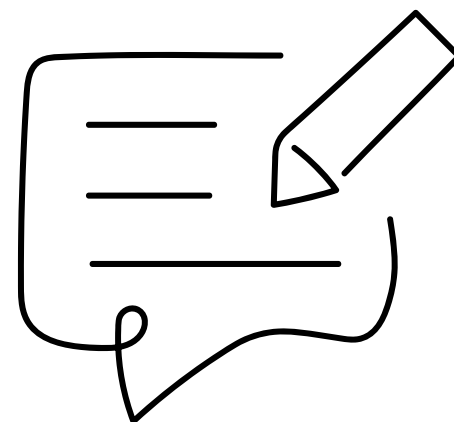
**МОДЕЛ
НА НАЦИОНАЛНОТО ВЪНШНО
ОЦЕНЯВАНЕ (НВО)
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В IV
КЛАС**

2025-2026

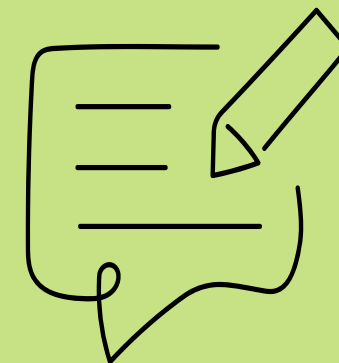

1. ЦЕЛИ НА НАЦИОНАЛНОТО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА (БЕЛ) В IV КЛАС

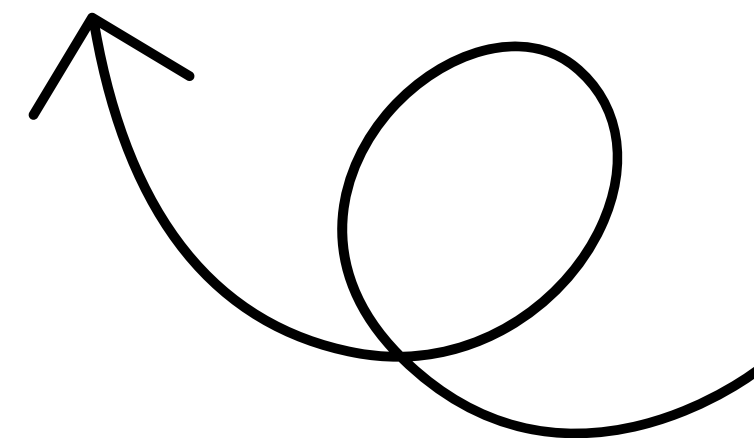
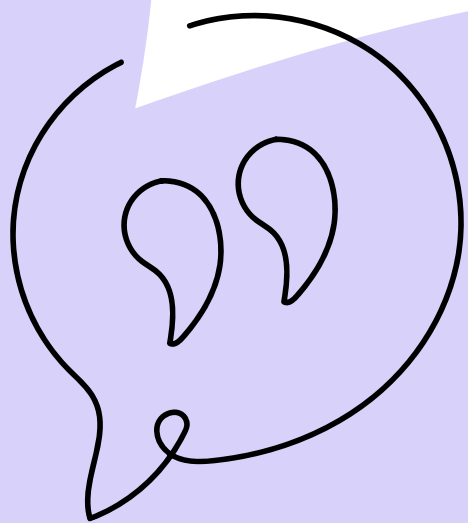
Националното външно оценяване по български език и литература (БЕЛ) в края на IV клас цели да установи степента на постиженията на всеки ученик по отношение на изискванията за резултатите от обучението по български език и литература в края на началния етап на основно образование.

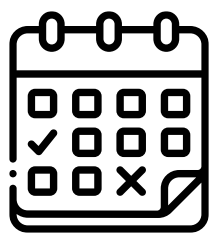
НВО ПО БЕЛ В IV КЛАС ЩЕ ПРОВЕРЯВА КОМПЕТЕНТОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛЕДНИТЕ ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ:

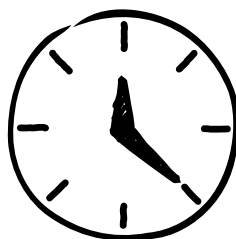
- прилагане на основни правила на българския книжовен език
- четене и разбиране на текстове, функциониращи в комуникативната практика
- отговор на въпрос, свързан със съдържанието на текст и/или с интерпретиране на
- конкретна комуникативна ситуация
- създаване на текст с определена комуникативна цел

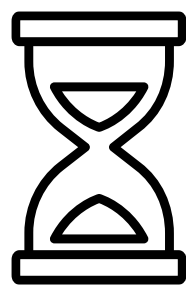
2. ДАТА И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ИЗПИТА

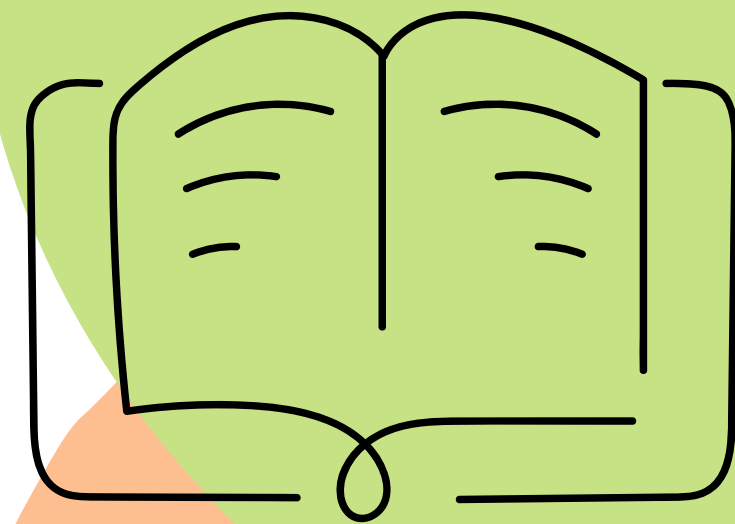
Дата на провеждане: 3 юни 2026 година

Начален час: 10:00 ч.

Времетраене: 60 минути

3. СПЕЦИФИКА НА ТЕСТА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА НВО В IV КЛАС

1

Националното
външно оценяване
на учениците от IV
клас се
осъществява чрез
писмено изпитване
– тест.

2

Тестът по БЕЛ за НВО
в края на IV клас
съдържа 25 задачи с
избираем и със
свободен отговор.

3

Решаването на теста
предполага
записване на
отговорите на
тестовите задачи
върху отделна
бланка.

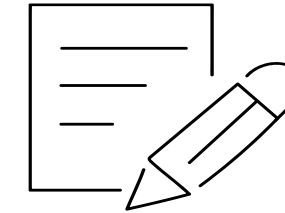
ВИДОВЕ ЗАДАЧИ:

- Езикови задачи – **13 бр.**
- Литературни задачи – **11 бр.**
- Речева задача с творчески характер – **1 бр.**

С езиковите задачи се проверява владенето на книжовните норми, които са базови за езиковата култура, а с литературните задачи - уменията за четене с разбиране.

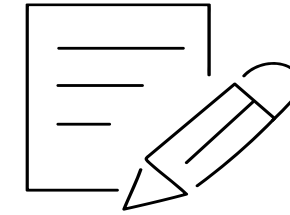
Рчевата задача е с творчески характер и предполага създаване на кратък текст (от 3 до 7 изречения) с помощта на словесна и/или визуална опора.

4. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

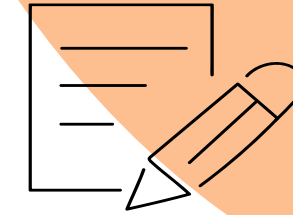
ВИДОВЕ ЗАДАЧИ	ПРОВЕРЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ
А) Езикови задачи	Прилагане на правописни правила за гласни и за съгласни звукове в различни фонетични позиции.
	Разпознаване на представка.
	Образуване на нови думи с изучените морфеми.
	Разпознаване на части на речта и определяне на граматическите им признаци.
	Разграничаване на пряко значение от преносно значение на думата.
	Разграничаване на просто от сложно изречение.
	Образуване на различни по цел на изказване и по състав изречения.
	Редактиране на чужд текст.
	Практическо прилагане на правила за общуване в интернет, свързани с електронни средства.

4. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

ВИДОВЕ ЗАДАЧИ	ПРОВЕРЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ
Б) Литературни задачи	Записване на собствен коментар в отговор на въпроси, свързани със съдържанието на прочетения текст.
	Откриване на епитет или повторение, или сравнение.
	Откриване значението на непознати думи в контекста на произведението.
	Коментиране на факти и идеи от чужд текст.
	Записване на умозакljučения и изводи, свързани със съдържанието, с езика и/или със структурата на текста.
	Извличане на конкретна информация от текст.
	Доказване на смисъла на прочетеното.
	Съчиняване на текст по словесна и/или визуална опора.

4. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

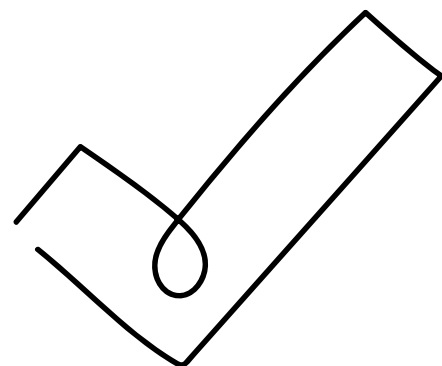
ВИДОВЕ ЗАДАЧИ	ПРОВЕРЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ
В) Речева задача	Уместна употреба на езикови средства според комуникативната ситуация.
	Осмисляне на зададената тема на текста за съчинение и придържане към нея при писане.
	Изразяване на собствено мнение и аргументиране с оглед на ситуацията на общуване.

5. ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването се осъществява по предварително утвърдени критерии, като всяка задача се оценява с брой точки, определен според трудността ѝ.

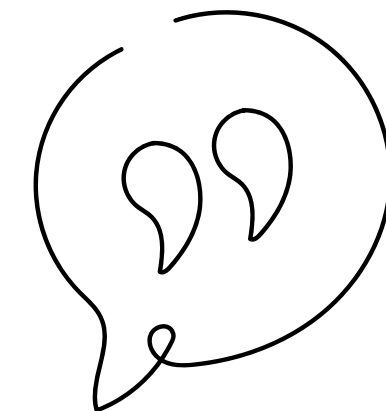
Индивидуалният резултат от теста се образува като сбор от получения брой точки за всички задачи. Максималният брой точки от изпита е 100 т.

Броят точки се вписва в удостоверението за завършен 4 клас.

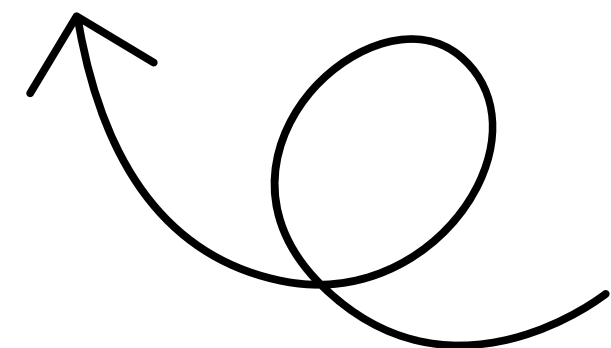

6. ПРИМЕРИ ЗА ТЕКСТОВЕ, КОИТО СА ВКЛЮЧЕНИ В ТЕСТА

- 6.1 Примерен обем на текста за редактиране

Първите лунни лачи блеснъха в тъмната есена нощ. Зъплака небето. Светнаха малките даждовни капки. Напоиха жаднъта почва. Притихнаха вмирака дарветата. Старият дъп стоеше горът и красиъф. Сенките на клоните му рисуваха странни форми по мокрия път и покривите на къштите. Ледени ветрове тичаха по спяштите улици.

• 6.2 Примерен обем на текст за четене с разбиране

Ако някой те попита от какво се прави хартията, как би отговорил? От дърво, разбира се! И ще бъдеш напълно прав, защото обикновената хартия, която използваме, се произвежда именно от дървесни влакна. Всичко започва от отсеченото дърво, което се изпраща във фабриката. Там след преработка се превръща в малки дървесни парченца. Към тях се добавя вода и се получава каша. Тази смес се разстила и когато влакната изсъхнат, те се превръщат в лист хартия. И така хартията се изработва от близо 2000 години.

Днес обаче хартия се произвежда и от... камък. „От камък?!“ – ще възкликнеш. Да, вече и от камък.

Преди около 30 години след много усилия китайските учени първи открили как да произвеждат хартия от камък. Първо камъкът (варовик – вид мека скала) се стрива на фин прах. После се смесва с вещество, което лепва като лепило частиците на камъка.

Каменната хартия е много бяла, трудно се разкъсва и е водоустойчива. Но това, с което най-много превъзхожда обикновената, е начинът, по който се произвежда. Направата на каменната хартия не застрашава околната среда. Необходимо е много по-малко количество електроенергия. Не се изсичат дървета, не се използва вода, не се изхвърлят отпадъчни води и не се отделят вредни газове. За направата ѝ се използват каменни остатъци от други производства. Тя може да се рециклира многократно, докато обикновената хартия – само седем пъти.

Недостатъкът на каменната хартия е свързан с мекотата ѝ. Тя е много по-мека и еластична от обикновената хартия. Понякога това създава главоболие на печатарите.

В България има много каменни остатъци. А след като имаме материал на разположение, то може да произвеждаме евтина и качествена хартия.

По материали от интернет

7. ПРИМЕРИ ЗА ТИПОВЕ ЗАДАЧИ

Задача с избираем отговор:

Коя дума е сложна?

А) риболов

Б) разписание

В) преразказ

Задача с кратък свободен отговор:

По какво каменната хартия се различава от обикновената?

Запиши три неща.

Задача с разширен свободен отговор:

Състави кратък текст по картинката, като си помагаш с опорните думи и с въпросите. Озаглави текста.

Опорни думи:

- зоопарк
- шапка
- изненада

Въпроси:

- Къде се развива действието?
- Какво се случва?
- Как според теб завършва случката?